

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: 1 Korinthiërs 2, 1 - 5
Oudejaarsavonddienst

Broeders en zusters, op deze laatste avond van het oude jaar willen, na de zegengroet van de Here, onze God prijzen om zijn trouw door het zingen van Psalm 90 de verzen 1, 6 en 8. We beginnen deze dienst met onze afhankelijkheid van de Here te belijden. Uit eerbied voor de Here zullen we daarbij gaan staan.

- 1. Zingen : Psalm 90 : 1, 6 en 8**
- 2. Gebed voor de opening van het Woord**
- 3. Schriftlezing : 1 Korinthiërs 1 : 10 - 31**
- 4. Zingen : Psalm 63 : 2 en 3**
- 5. Tekst : 1 Korinthiërs 2 : 1 - 5**
- 6. Geloofsbelijdenis op de wijs van Gezang 4**
- 7. Dankzegging en gebed**
- 8. Slotzang : Lied 396 : 1 - 6**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein,

Als predikant krijg je vandaag de dag veel vaker dan een jaar of dertig geleden te maken met vragen over de vormgeving van onze kerkdiensten. Onder de jongeren hoor je bijvoorbeeld geregeld commentaar op het gebruik van het orgel. Ouders van jonge kinderen willen graag dat de diensten meer afgestemd zijn op de kinderen. Weer anderen zouden graag willen dat er in de preken wat dieper werd ingegaan op vragen die er zijn bij bepaalde teksten of stukken van de leer. Als predikant vind ik het niet eenvoudig om hierin de goede weg te vinden. Zeker niet als er grote woorden worden gebruikt, zoals korte tijd geleden in het Nederlands Dagblad.

Door jongeren was er uit onvrede met de kerkdiensten een samenkomst georganiseerd met moderne geestelijke muziek en een stichtelijke toespraak. Daar kwam natuurlijk commentaar op in de rubriek met ingezonden brieven. Zowel positief als negatief. Eén van de schrijvers was een bekende en gewaardeerde broeder van het GVI. Ons vormingsinstituut. Deze broeder riep op om eindelijk eens iets te doen aan de vormgeving

van onze erediensten, omdat we anders onze jongeren niet in de kerken zullen kunnen vasthouden. Als zulke woorden gesproken worden door een broeder die behoorlijk thuis is in onze kerken en aardig weet wat er leeft, dan kun je zo'n opmerking niet zomaar naast je neerleggen als kerk. Want als deze broeder gelijk heeft, dan zullen we dus onze jeugd kwijtraken en vervolgens is het maar een kwestie van tijd en dan houden we op met bestaan. Je zou van deze voorspelling in paniek kunnen raken en de hele invulling van de erediensten op de helling gaan zetten. Je kunt als reactie daarop ook je hoofd in het zand steken en hopen dat het niet zo'n vaart zal lopen. Of we kunnen doen, wat we als kinderen van God, in een dergelijke situatie altijd het beste kunnen doen. Namelijk luisteren naar wat de Here hierover in zijn Woord heeft gezegd. Niet dat we in dat Woord een uitgebreide beschrijving kunnen vinden over de inrichting van de erediensten. De Here heeft ons geen precieze voorschriften gegeven, zoals Hij dat wel had gedaan voor de dienst in de tempel. Maar wel kunnen we lijnen trekken vanuit Gods Woord naar onze erediensten. Dat willen we vanavond doen met het oog op de toekomst van ons leven in Gods Koninkrijk.

Ik bedien u vanavond het Woord van de Here onder het volgende thema:

Paulus kiest ervoor om het Woord van God in alle eenvoud te prediken.

Want hij wil dat:

- 1 Het hart van de hoorders zich richt op de gekruisigde Jezus Christus,**
- 2 De mond van de hoorders zich richt op de roem van God.**

We zullen dus eerst zien dat Paulus ervoor kiest om het Woord van God in alle eenvoud te prediken omdat hij wil dat het hart van de hoorders zich richt op de gekruisigde Jezus Christus. Op het eerste gezicht lijkt het erop dat de Gereformeerde Kerken weinig aandacht besteden aan de vormgeving van de eredienst. Onze kerkdiensten worden vaak als saai ervaren. Nu kan niemand ontkennen dat de vormgeving van de eredienst in onze kerken eenvoudig is. Maar ik geloof niet dat je uit die eenvoud kunt concluderen dat wij weinig aandacht hebben voor de vormgeving van de eredienst. Heel bewust hebben de Gereformeerde Kerken in de dagen van de Reformatie gekozen voor een heel sobere inrichting van de eredienst.

Er was in die tijd zelfs discussie of er wel muziekinstrumenten in de kerk een plek zouden moeten krijgen. Zo was Calvijn tegen het gebruik van ieder instrument in de kerk. Zelfs tegen het gebruik van het orgel. Uiteindelijk heeft men toen ervoor gekozen om de

zang wel te begeleiden om zo te voorkomen dat de zang een chaos zou worden. Als instrument is daarbij toen gekozen voor het orgel, omdat het voor de begeleiding van de zang van een hele gemeente het meest geschikt was. Allereerst vanwege de kracht van het instrument. Men kende in die tijd geen microfoons of elektrische versterking van instrumenten. Bovendien komt het geluid van het orgel dicht in de buurt van de menselijke stem. Veel meer dan bijvoorbeeld het geluid van een trompet of viool. Waardoor voorkomen kon worden dat het instrument de zang zou gaan overheersen. Waar men in die dagen terecht heel huiverig voor was. Want het instrument is er ten diepste van de zang en niet andersom.

Diezelfde soberheid in de vormgeving zien we in onze tekst ook bij Paulus als het gaat om de prediking. Hij maakt daarin de gemeente duidelijk waarom hij zo sober was in zijn optreden. Dat Paulus het hierover heeft, heeft te maken met de onenigheid in de gemeente van Korinthe. We hebben daarover gelezen in hoofdstuk 1 vers 12. Paulus verwijt de gemeenteleden dat ieder zijn leus heeft. De één zegt: ik ben van Paulus. Een ander roept: ik ben van Apollos. Weer een ander: ik ben van Kefas. En de volgende roept: ik ben van Christus. Paulus wil niets van dit soort ruzies weten. Hij vindt dit ongehoord. Hij, Apollos en Kefas staan toch niet op één lijn met Christus. Christus is voor hen gekruisigd en zij zijn in Christus' naam gedoopt en niet in de naam van Apollos, Paulus of Kefas. Ze zijn van Christus en Paulus, Apollos, en Kefas zijn slechts apostelen van Christus. Knechten.

Zo vindt Hij dus dat er geen reden is om te zeggen dat ze van die of van die apostel zijn. Christus is voor hun gestorven. En hij voegt er in hoofdstuk 2 nog iets aan toe. En dat brengt ons bij de eerste woorden van onze tekst. Waar hij zegt: ook ben ik, toen ik bij u kwam, broeders, niet met schittering van woorden of wijsheid u het getuigenis van God komen brengen. Daarmee wil Paulus zeggen dat er ook in de manier waarop hij heeft gepreekt ook geen enkele aanleiding is voor de gemeenteleden om te zeggen: ik ben van Paulus. Want hij heeft niet met schittering van woorden of wijsheid het evangelie gebracht.

In de dagen van Paulus was er erg veel aandacht voor de kunst van het spreken. De kunst van de retoriek, de kunst van het spreken, was heel erg ontwikkeld en zeer bij mensen in aanzien. Voor mensen die deze kunst goed beheersten, kwamen mensen hun

huizen uit. Daar praatten ze met elkaar over. Maar Paulus heeft geen gebruik gemaakt van deze kunst. Hij was bewust niet met schittering van woorden gekomen.

Ook kwam hij niet met wijsheid. Daar bedoelt hij natuurlijk niet mee, dat hij zonder wijsheid heeft gesproken. Dat zijn woorden onzin zouden zijn. Dat zeker niet. Paulus wil er maar mee zeggen dat hij zich bij zijn prediking niet heeft laten leiden door wat de mensen in die dagen voor wijsheid hielden. Hij heeft geen indruk willen maken op de mensen door zich als bijzonder wijs voor te doen. Wat hij best had gekund want hij was goed opgeleid en wist goed wat er in zijn dagen speelde. Als hij gewild had, had hij met zijn kennis en kwaliteiten best indruk op de mensen kunnen maken. Maar dat heeft hij niet gewild. Op geen enkele manier heeft hij de aandacht willen vestigen op zichzelf en zijn gaven. Nee. “Want,” zo zegt hij in vers 2, “hij had niet besloten iets te weten onder u, dan Jezus Christus en die gekruisigd”. Of je mag deze zin ook zo vertalen: want ik had besloten niets anders onder u te weten, dan Jezus Christus en die gekruisigd.

Ongetwijfeld heeft Paulus de woorden “en die gekruisigd” bewust toegevoegd aan de naam van de Here Jezus. Het was heel verleidelijk geweest om deze kruisiging op de achtergrond te zetten. Want zoals hij in vers 23 van hoofdstuk 1 heeft gezegd was Christus als gekruisigde voor Joden een aanstoot en voor heidenen een dwaasheid. Net zoals de mensen zich daar vandaag ergeren. Mensen willen nog wel van een God horen. Van een wijs Opperwezen. Van Iemand die naar onze mensenmaat recht spreekt en grote misdadigers straft. Maar van een Jezus Christus die aan een kruis gestorven is voor onze zonden, wil men niet weten. Iemand die sterft voor jouw zonden. Daar wil geen mens van nature aan. Wie de afgelopen tijd het programma Catherine zoekt God heeft gezien, heeft dat prachtig geïllustreerd gezien. Van een God wil Catherine best weten, maar dat Jezus voor haar zonden gestorven zou zijn, staat haar vreselijk tegen. Dat vindt ze een afschuifstelsel waar ze niet mee uit de voeten kan. En ik ben ervan overtuigd dat ze daarmee de weerstand van velen tegen het evangelie verwoordt. In onze tijd, maar ook in Paulus tijd. Maar toch heeft Paulus juist de Here Jezus zo verkondigd, als de gekruisigde. Want dat is de kern van het leven en werk van de Here Jezus. Hij was mens geworden om juist voor onze zonden te sterven. En zo is zijn dood de sleutel voor ons leven. Het herstel van de band met God. En zo ontvangt de mens door Jezus Christus en die gekruisigd nieuw leven. Eeuwig leven. Die boodschap hebben mensen nodig. Daar moeten de schijnwerpers op gericht zijn.

Hier is dus sprake geweest van een heel bewust besluit van Paulus. Want hij wilde dat al het licht op de inhoud van zijn boodschap zou vallen. Het hart van de mensen moet vol worden van Jezus. Want alleen zo kunnen mensen gered worden van het oordeel waar ze onder geboren zijn. Dat in de eerste plaats.

In de tweede plaats zullen we zien **dat Paulus dat Paulus ervoor kiest om het Woord van God in alle eenvoud te prediken omdat hij wil dat de mond van de hoorders zich richt op de eer van God.** In de verzen 3, 4 en 5 gaat Paulus een tegenstelling maken. Een tegenstelling tussen zijn zwakheid en Gods kracht. In vers 3 zegt hij dat hij in zwakheid kwam, met veel vrezen en beven. Alles behalve als sterke persoonlijkheid die de wereld wel aan kan. In de verste verten leek hij niet op die moderne goeroe's, die hun brood verdienen met peptalk voor managers. Paulus was niet met veel zelfvertrouwen naar Korinthe gekomen. Integendeel. Maar Paulus ziet dat niet als een probleem. Want hij heeft al lang geleerd dat Gods kracht des te duidelijker zichtbaar is als zijn kracht klein blijkt. Als duidelijk is dat niet hij grote dingen doet maar God. Zoals we daarvan een voorbeeld kunnen zien in Handelingen 18. Want op een gegeven moment keerden de Joden in Korinthe zich tegen Paulus en brachten hem voor de Romeinse landvoogd. Maar deze wilde zich niet bezig houden met een twist over een woord en namen van de Joodse wet. En in de achttien maanden dat Paulus er gewerkt heeft kwamen er veel mensen tot geloof. Ondanks de felle tegenwerking van de Joden.

Daarom zegt Paulus ook in vers 4 dat zijn spreken en prediking niet kwam met meeslepende woorden van wijsheid, maar met betoon van geest en kracht. Dit lijkt een herhaling van wat hij in vers 1 heeft gezegd, maar de tegenstelling is toch anders. In vers 1 vertelt hij dat hij zo sober heeft gepreekt, omdat hij wil dat al het licht op de inhoud van de prediking, namelijk op Jezus Christus en die gekruisigd. In vers 4 gaat het erom dat zichtbaar wordt dat de vrucht op zijn prediking niet zijn verdienste is, maar het werk van God. Het werk van zijn Geest. Geest in vers 4 mag u ook rustig met een hoofdletter lezen. En het werk van zijn kracht. Het werk van de Geest die het geloof in de gekruisigde Christus in de harten van mensen heeft gewerkt.

Door de sobere prediking van Paulus is er geen misverstand mogelijk. Mensen die zich aansluiten bij de kerk, komen vanwege de boodschap dat Jezus Christus gekruisigd is voor hun zonden en niets anders. En dat ze door deze boodschap gegrepen zijn is niet de

verdienste van de bijzondere prediking van Paulus, want zo bijzonder was die prediking niet.

En zo is het vandaag ook nog bij ons. Als iemand te kennen geeft lid te willen worden van onze gemeente, hoeven we ons niet af te vragen of deze broeder of zuster wel begrepen heeft waar het om gaat in de kerk of dat hij lid wil worden omdat we van die leuke toneelstukken spelen of van die boeiende concerten geven. Of vanwege de kik die je krijgt vanwege het bijwonen van onze diensten. En ook niet omdat de predikanten nu van die fantastisch boeiende sprekers zijn. De schoonheid van onze sobere diensten is dit: Jezus Christus en die gekruisigd. En de kracht van onze sobere diensten is de kracht van de Heilige Geest. Als mensen tot geloof komen of groeien in geloof dan moet dat het werk van de Heilige Geest. Want wat zou het anders kunnen zijn?

En als we dan terugkijken op dit afgelopen jaar. Dan zien we tot ons verdriet aan de ene kant dat verschillende broeders en zusters zich hebben onttrokken. Maar aan de andere kant mogen we ook tot onze vreugde terugzien op een tiental jonge broeders en zusters die hebben beleden dat ze de gekruisigde Jezus als hun Verlosser zien en eeuwig bij Hem willen horen. We hebben meegemaakt hoe broeder Rath belijdenis heeft afgelegd van zijn geloof. Op tweede Kerstdag hebben we gehoord hoe de Heilige Geest in .. werkt en haar het geloof in Jezus Christus heeft geschonken. En dan hebben we het nog niet eens over de werking van de Heilige Geest bij het in stand houden van het geloof bij het overgrote deel van ons. Ja, we mogen zelfs zeggen: het laten groeien van het geloof. Naar de mens zou je zeggen: hoe is het mogelijk dat zulke sobere diensten mensen zo kunnen raken? Ja, zij er zoveel troost in kunnen vinden. Maar dat is voor u hopelijk geen geheim. Omdat u de Geest van Christus hebt leren kennen en zijn kracht ervaart.

Onze sobere diensten zijn dus een groot goed. Ja, zijn van een bijzondere schoonheid. Niet voor de oppervlakkige mens die vermaakt wil worden. Want dat wordt hij niet. Niet voor de mens die het in het uiterlijke zoekt. Want hij vindt het niet geen uiterlijk vertoon. Maar wel voor de mens die Christus heeft leren kennen als de bron van zijn vreugde en leven. Die ziet met vreugde hoe in deze diensten niet een mens maar zijn Verlosser Jezus Christus centraal staat. Die ziet met vreugde hoe hij samen met zijn broeders en zusters niet een mens, maar zijn Verlosser en God mag eren in lied en gebed. En dat is het liefste dat hij wil.

Wie dus geen vreugde kan vinden in de erediensten zoals we die elke zondag mogen houden, moet zich dus afvragen of hij wel echt zijn Heiland zoekt in de kerk. En of hij gekomen is om uit dankbaarheid zijn God te loven of iets anders. En natuurlijk is het niet zo dat er nooit iets extra kan in een eredienst. Maar altijd moeten we ons bewust blijven van waar het om moet gaan. Om Jezus Christus en die gekruisigd. Bij die blijde boodschap leeft de kerk al vanaf zijn ontstaan en bij die boodschap vindt ze het leven tot in eeuwigheid. **Amen**